

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan og mangfoldige læringsmiljøer

Skårup Børnehus

Sommer 2022

Børne- og Undervisningsministeriets bestemmelser om evalueringen

---

Denne skabelon henvender sig til ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I justerer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Forældrebestyrelsen i kommunale og selvejende dagtilbud skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.
- Evalueringen skal offentliggøres.

[Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#)

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

---

1. Hvilke dele af vores pædagogiske praksis ønsker vi at evaluere på og hvorfor?

Tag udgangspunkt i "det levede liv i dagtilbud/den pædagogiske hverdag". Det kan være, I ønsker at evaluere på jeres rutinesituationer såsom aflevering eller afhentning, overgange i løbet af dagen, leg og aktiviteter. Det kan være, at I er nysgerrige på, hvordan jeres praksis understøtter børnene på forskellig vis.

I Skårup Børnehus arbejder hele huset i forhold til den pædagogiske læreplan efter et årshjul, hvor 2 temaer ad gangen har særligt fokus i perioder på 3 måneder, vel vidende at alle temaer er i spil hver dag året rundt. Der udarbejdes smtter, hver gang en ny periode starter. Smitterne udarbejdes på forskellig vis enten for hele stuen, eller for mindre læringsgrupper alt efter, hvad der giver mening ud fra børnegruppen, strukturen på stuen m.m. Der er udarbejdet en slags opskrift på, hvad smtterne skal indeholde, som ex. mål for børn og for voksne, perspektiver, afgrænsning m.m. Smitterne evalueres ved afslutningen af perioderne, inden nye smtter udarbejdes for kommende periode.

Da vi skulle i gang med denne evaluering og udvælge, hvilke temaer/dele af læreplanen, vi ønskede at evaluere på i vores pædagogiske praksis, var udgangspunktet, at vi ville vælge ét tema, som var fælles for vuggestuen og børnehaven, og ét som de 2 grupper valgte hver for sig ud fra egen praksis. Det, at det ene tema var fælles, var et bevidst valg for at understøtte sammenhængen og den røde tråd på tværs i huset.

Efter at have lavet brainstorm på, hvad det fælles tema kunne være og hvorfor, stod det klart at det skulle være selvhjulpethed. At udvikle selvhjulpethed er en af de værdier, vi italesætter ofte, ikke mindst overfor nye forældre, da vi mener det er en væsentlig del af at gøre børnene livsduelige, og understøtte dem i at blive rustet til at mestre livet. At kunne selv, at kunne hjælpe en kammerat og alene eller i fællesskab at mestre små ting i hverdagen, er med til at styrke både selvværd, selvtillid og følelsen af at være betydningsfuld. Glæden ved små succesoplevelser giver tro på egen formåen, og vækker barnets nysgerrighed og lyst til at lære mere.

Undersøgelse spørgsmålene blev i forhold til det fælles tema:

Vuggestuen: "Gør vi det, vi tror vi gør" i forhold til selvhjulpen hed?

Børnehaven: "Understøtter vores pædagogiske tilgang børnenes selvhjulpen hed"?

Valgene af de andre områder, der var ønske om at evaluere på handlede i vuggestuen om barn-barn relationer. Personalet ønskede at være nysgerrige på, hvordan børnene oplever relationerne med hinanden, og ønskede fokus på barneperspektivet.

Undersøgelsesspørgsmålet kom til at lyde:

"Er alle børn inkluderet i et børnefællesskab"?

I børnehaven kom fokus på en tilbagevendende refleksion over/diskussion om, hvad børnene kalder på på legepladsen over middag. Skal der sættes aktiviteter i gang af den voksne, er det et rum for børneinitieret leg, er der børn, der ikke er en del af et fællesskab, eller er det blot sådan, det kan se ud fra et voksenperspektiv. Hvad er der i virkeligheden på spil?

Undersøgelsesspørgsmålet blev:

"Pædagogens rolle på legepladsen over middag, - hvad kalder børnene på"?

Fælles for begge temaer er, at vi grundlæggende har fokus på både barn-barn relationen og barn-voksenrelationen. Alle børn skal opleve sig betydningsfulde og understøttes i at være aktivt deltagende i små og store fællesskaber, hver med deres forudsætninger og deltagelsesmuligheder. De skal opleve nærværende voksne, i en tydelig, forudsigelig og genkendelig struktur.

Legen spiller en central rolle, og vi understøtter både spontant opståede, selvvalgte lege, og bevidst sammensatte legegrupper, for at styrke og udvide legerelationer på tværs af køn, alder og forudsætninger.

Vi arbejder anerkendende og agerer ud fra en bevidsthed om, hvordan vores ord handlinger og kropssprog danner et spejl for børnene og deres adfærd.

2. Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med ovenstående?

Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, KIDS observationer, fotos, videoobservationer, relationskemaer, børneinterviews, tegninger.

Følgende former for dokumentation blev indsamlet og efterfølgende brugt i evalueringen:

- Praksisfortællinger

- Relations skemaer (vuggestuen udarbejdede et nyt relations skema, som gav bedre mening end de eksisterende)
- Video
- Fotos
- Observationer
- Praksiseksempler

---

3. Hvad viste vores dokumentation og hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske praksis og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I en **kort** opsamling af hvad jeres dokumentation viste. Hvilke temaer/pædagogiske elementer kommer I spil? Måske det giver anledning til at se på tværs af indholdet i den pædagogiske læreplan.

Vuggestuen:

Vores praksisfortællinger i forhold til selvhjulpenhed viste bl.a.:

- At vi ikke bare giver barnet svaret. Vi ser voksne, der er bevidste om bl.a. at understøtte barnets nysgerrighed og undren, ved ikke blot at "servere" et svar.
- Vi understøtter og guider barnet til at hjælpe sig selv videre.

Eks. ved frokostbordet, hvor et barn gerne vil have noget, men er afventende, kigger og ikke siger, hvad det ønsker. Her ser vi voksne, der bevidst er afventende, og understøtter barnet i at sige til, bede om hjælp enten ved den voksne eller en af vennerne ved bordet.

- Vi bruger få ord.

Eks. i garderoben, - her ser vi voksne der guider, men er bevidste om ikke hele tiden at snakke, men give barnet ro til at prøve og øve sig. For mange ord og for meget voksensnak ville her kunne forstyrre.

Her er generelt mange ting i spil både kommunikativt, barnets sociale og alsidige personlige udvikling m.m. Selvhjulpenhed er fortsat et centralt element i vores dagligdag, som vi til stadighed gerne vil udvikle på.

Børnehaven:

Selvhjulpethed:

Den ene gruppe havde filmet i garderoben efter frokost, hvor børnene skal rydde op, - lægge madkasser og drikkedunke i rygsækkene i garderoben.

Filmen fortalte os:

Alle børn tager initiativ og virker selvhjulpne. Vi ser børn, der ved, hvad de skal, og de er ihærdige og vedholdende. Det lykkedes for langt de fleste at få madpakker og drikkedunke ned i deres rygsække. Filmen viser også at vi ser barn/barn relationen som en ressource. Børnene har tydeligvis øje for hinanden, - de hjælper hinanden. Det fortæller os også, at der har været tydelige voksne.

Den anden gruppe havde lavet en praksisfortælling, - også i garderoben.

Ud fra denne er vi voksne blevet opmærksomme på, at vi skal gå mere forrest i forhold til eks. madpakker og drikkedunke, når vi gerne vil gøre børnene mere selvhjulpne. Der er en del nye børn i gruppen, og det ser ud til at der generelt er brug for mere guidning. Vi blev ligeledes opmærksomme på vores positioneringer, og vigtigheden af disse.

Vuggestuen:

Barn/barn relationer, - er alle børn inkluderet i et børnefællesskab?

Alle voksne havde lavet relations skemaer og den efterfølgende sparring og arbejde med disse, førte til følgende refleksioner om hvad vi gerne vil fremadrettet:

- Have øget fokus/opmærksomhed på det relationelle mellem særligt de ældste børn.
- Have øget fokus på børnenes små initiativer til kontakt og samspil med vennerne. Hvordan får vi øje på det, og hvordan understøtter vi så barnet?
- Have øget opmærksomhed på sammensætningen af børnegrupper ved ex. spisning. Det blev tydeligt for os, at ikke mindst i denne situation, kan det relationelle have stor betydning eks. i forhold til dialoger børnene imellem.

Børnehaven:

Legepladsen over middag, - hvad kalder børnene på?

Der er lavet praksisfortælling og filmet, og vi erfarede følgende:

- Børnene søger de mindre legestationer. Refleksioner over, om der mangler små legestationer, som er mere permanente og eks. ikke ryddes væk, når dagen er slut.
- Refleksioner over positioneringer og betydningen af disse. Hvor der er voksne, er der børn.
- Filmen viser at gruppe på 6-8 børn, der på eget initiativ starter en fodboldkamp. Den voksne filmer uden at børnene ved, hun står der og børnene er her alene uden voksne. Der opstår en konflikt mellem nogle af børnene. Et barn bliver ked af det, og er på vej ud af legen. Et andet barn trøster dog og hjælper barnet ind i legen igen. Legen fortsætter og udvikler sig, der leges, snakkes, byttes roller og børnene er tydeligvis fordybede. Der er ingen voksne.

Refleksioner over at der pædagogisk er gjort et godt grundarbejde. Børnene har empati, tager initiativ, de er fordybede og får løst de konflikter der opstår på egen hånd.

Vi ser, at det kan være værdifuldt for børnene at fordybe sig alene uden voksenindblanding.

At være en del af børnefællesskaberne er værdifuldt og vigtigt, men det er også værdifuldt at kunne være i og fordybe sig i "sit eget selskab".

Vi har været nysgerrige på, hvad der er på spil på legepladsen over middag, og ser at vi som voksne skal være tilgængelige, men ikke altid skal gå forrest. Børnene har hele formiddagen været i læringsgrupperne, hvor rammerne er sat, - måske er det netop værdifuldt at få rum til bare at være, rum til fordybelse og børneinitierede lege.

Vi voksne skal være bevidste om vores positioneringer, være tilgængelige og ikke nødvendigvis sætte aktiviteter i gang, men være tilgængelige og "gå med" og være understøttende i børnenes initiativer.

4. Hvilke 2-3 læreplanstemaer og/eller elementer fra det pædagogiske grundlag vil vi på baggrund af ovenstående justere i vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Her skriver I nye "korte, retningsgivende refleksioner og eksempler".

Vuggestuen:

Temaer:

- Alsidig personlig udvikling
- Krop sanser og bevægelse

- Social udvikling

Nye retningsgivende refleksioner:

Alsidig personlig udvikling:

- Alle følelser er ok. Vi anerkender og støtter barnet i alle følelser. Barnet kan godt rumme sine følelser, når vi kan. Vi sætter ord på handlinger, følelser og intentioner og er nysgerrige på, hvad der er på spil.
- Vi er foran, bagved og ved siden af og opmuntrer barnet til selvhjulpenhed, også selvom det bliver lidt bøvl. Vi voksne er bevidste om, at give barnet tid til at finde løsninger selv, ved at vi er i ro både verbalt og nonverbalt.
- Barnets adfærd er altid en invitation og en meningsfuld hensigt fra barnet. Vi er nysgerrige på, hvad der er på spil, og vi tager ansvar

Krop, sanser og bevægelse:

- Grundmotorik fylder meget i vores hverdag, - vi danser, hopper, kravler, løber, triller og meget mere.
- Vi har fokus på, at barnet får lov til selv at kravle op og ned ad skamler og højstole. De kravler op og ned ad stiger til krybber og barnevogne. Vi giver tid selvom det kan være bøvl. "Vi øver os".

Social udvikling:

- Vi har fokus på at få øje på børnenes hensigter og deres små initiativer til kontakt til hinanden. Vi understøtter dette både verbalt og nonverbalt.
- Vi benytter relations skemaer min. 2 gange årligt, for derigennem at få øje på barn-barn relationerne på stuen.

Børnehaven:

Temaer:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling

Nye retningsgivende refleksioner:

Alsidig personlig udvikling:

- Vi understøtter og guider børnene i at blive selvhjulpne ved at opmuntre dem og give tid til selv eks. at pakke tasken ud om morgenen, hænge tøj på plads i garderoben, tage tøj af og på og vende den rigtige side ud m.m.
- Vi opmuntrer børnene til at hjælpe hinanden og bede hinanden om hjælp. Dette hjælper børnene til at se hinanden som en ressource.
- Vi opmuntrer børnene ved eks. at sætte ord på det at øve sig: "Det er svært, men du øver dig", "Wow, du har øvet dig, - nu kan du" etc. Når barnet har øvet sig, kan det pludselig, og det fører til en masse små succesoplevelser, som hjælper det til at mestre livet.

Social udvikling:

- Vi er bevidste om vores positionering og roller og betydningen af disse på legepladsen.
- Vi er nysgerrige på, hvad der sker i børnefællesskaberne på legepladsen.
- Vi er generelt nysgerrige på, hvad der er på spil på legepladsen. Vi er bevidste om, at det også kan være værdifuldt, at barnet fordyber sig alene, - det er værdifuldt at kunne mærke sig selv og kunne "være i sit eget selskab".

---

5. Har vi fået øje på, om der er dele af vores pædagogiske læreplan, som vi fremadrettet vil sætte mere fokus på?

Ud over det, I har evalueret på, kan det være I har fået øje på noget, som I ønsker at have mere fokus på fremover.

Vuggestuen:

Vi vil gerne fremadrettet have mere fokus på børnenes medbestemmelse. Vi har et nyt tiltag: "Vælg selv dag", hvor barnet ud fra nogle billeder med valgmuligheder, vælger hvilken aktivitet, det ønsker at deltage i den givne dag. Vi tænker, det er relevant at være endnu mere nysgerrige på børns medbestemmelse i vuggestue.

Vi er også blevet opmærksomme på, at vi ønsker at lave endnu flere aktiviteter indenfor sanser/sanse motorik i vuggestuen.

Fremover vil vi lave refleksionsskemaer 2 gange årligt med henblik på individuel og fælles sparring.

Børnehaven:

Vi har fået øje på, at vi har brug for løbende at evaluere endnu mere, og løbende evaluering af det, som vi har skrevet og de nye indsigter vi nu har fået, - evt. til et p-møde efter 3 måneder.

Generelt skal vi evaluere mere, og gøre mere ud af vores evalueringer eks. i forbindelse med Smtterne (dem vi planlægger efter året rundt).

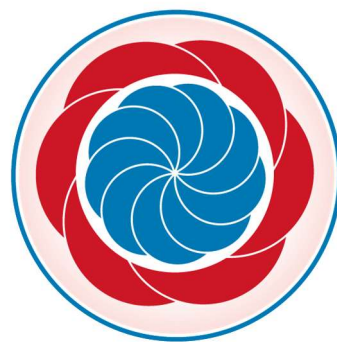
Flere videooptagelser i hverdagen som et redskab til evaluering af evt. problematikker, lege, rutiner m.m.

Vi vil være endnu mere nysgerrige på hinandens praksis, - "gør vi det, vi tror, vi gør"?

Et fokus det kommende år for hele huset, bliver at arbejde med sprog på mange planer. Vi starter 1. september med et opstartsmøde i Østerdalen omkring "Sprogklar", som vi alle skal i gang med. Vi arbejder i forvejen med opmærksomhed på sprog, og er bevidste om hvor stor betydning det har for barnets udvikling, trivsel og dannelse. Dette vil dog uden tvivl give os ny læring og viden.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning

til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Østerdalens Børnehuse består af: Gudbjerg Børnehus, Gudme Børnehus, Hesselager Børnehus, Oure Børnehus, Skårup Børnehus samt Thurø Børnehuse.

Forældrebestyrelsen består af forældrerepræsentanter fra alle seks børnehuse samt medarbejderrepræsentanter og dagtilbudsleder Mai-Britt Strøm.

Der afholdes normalt 4- 6 møder årligt samt efter behov. Møderne afholdes på skift i børnehuse, hvor det enkelte hus pædagogiske teamleder inviteres med til en del af bestyrelsesmøderne. Der har været løbende drøftelser af den pædagogiske praksis, herunder den styrkede læreplan samt fysiske omgivelser. Her kan blandt andet nævnes i KIDS tilsyn i børnehuse samt justering af læringsmiljøer.

Vi vægter altid højt, at få forældrenes perspektiv med. Derfor drøftes der blandt andet til bestyrelsesmøderne, hvis der er pædagogiske, personalemæssige eller andre relevante tiltag/ ændringer i børnehuse. F.eks. har forældrene været inddraget i arbejdet med målsætning om køns politik.

Til august 2022 er alle pædagogiske teamledere inviteret med til forældrebestyrelsesmøde, hvor der skal drøftes hvilke opmærksomhedspunkter, der er i forhold den nye styrkede pædagogiske læreplan og hvilke temaer, der arbejdes med fremadrettet.

Bestyrelsen er kommet med mange gode opmærksomhedspunkter samt input til arbejdet i husene.

Mangfoldige læringsmiljøer

Hvordan har vi arbejdet med mangfoldige læringsmiljøer i de sidste to år?

Her skriver I en **kort** beskrivelse.

I et tilbageblik på de sidste 2 år, har vi i Skårup Børnehus arbejdet med mangfoldige læringsmiljøer på mange planer.

Under og efter corona evaluerede vi løbende på de erfaringer og nye indsigter vi gjorde os. Grundet de restriktioner der fulgte med, blev vi nødt til at kigge på mange ting i den daglige praksis med nye øjne.

Et eksempel på dette som efterfølgende har betydet rigtig meget for vores læringsmiljøer udendørs er vores legeplads. Under corona skulle børnegrupperne forblive adskilte på legepladsen. Da corona var slut, brugte vi en tid på at undersøge, hvordan læringsmiljøerne så ud i henholdsvis et børne og - et voksent perspektiv dels, når legepladsen var ét stort åbent område som før, dels når det var opdelt i flere områder. Det blev klart, da vi havde undersøgt det nærmere, at der skulle en opdeling til, - de mindre og afgrænsede rum skabte så meget mere fordybelse, nærvær, overskuelighed og tryghed for alle børn. Samtidig kunne de voksne fordybe sig og være nærværende på en anden måde, i stedet for at blive "gårdvagter" som skulle overskue hele legepladsen. Der blev taget video, og der blev reflekteret på p-møder ud fra vækst modellen inden, vi fik etableret de rammer som vores udendørs læringsmiljøer har i dag. Vi justerer stadig henad vejen, så vi selvom legepladsen er delt op, eks. tilgodeser børnenes ønsker om at være med i noget, der foregår på den anden side af hegnet, at lege med en ven fra den anden gruppe eller lign., når det giver mening.

I efteråret havde vi i Østerdalen en pædagogisk dag for alle ansatte med temaet: "Rum og læring" med Susanne Staffeldt og Charlotte Ringsmose. Dette blev i høj grad startskuddet til et endnu større bevidsthed om rummets og indretningens betydning for vores læringsmiljøer. Det afspejlede sig allerede de efterfølgende uger helt konkret på stuerne, hvor der blev reflekteret, flyttet rundt, lavet iagttagelser og muligheder for og ideer til nye lege og læringsmiljøer blev skabt. Bevidstheden om rummets og indretningens betydning blev skærpet. Vi har fokus på relationen, bl.a. fordi, vi ved at læring og udvikling sker i samspil med andre, - dig og mig og det fælles 3., og at konteksten altid har en betydning. I arbejdet med mangfoldige læringsmiljøer, har vi ligeledes brugt KIDS- materialet. Vi har på et personalemøde, været rundt at observeret på indretningen på hinandens stuer, for at få sparring og nye øjne på fra kolleger fra de andre stuer. Vi har fået øje på, at vi også fremadrettet kan bruge KIDS-materialet dels som inspiration, dels som et hjælpsomt værktøj, der kan bruges på flere måder i vores pædagogiske praksis.

Senest har vi været en del af Svendborg Kommunes tilsyn, hvor vi blev observeret ud fra KIDS af vores DTL og en PTL fra et andet hus.

Et andet tiltag, som har og har haft stor betydning for udviklingen af mangfoldige læringsmiljøer er de "Professionelle Læringsfællesskaber", som vi etablerede for et år siden. Her kvalificeres den pædagogiske praksis gennem fælles refleksion. Disse er med til at understøtte fælles grundlæggende værdier, og styrker det kollegiale arbejdsfællesskab samtidig med, at de giver en større forståelse for éns kollegers handlemåder. Alle medarbejdere er i en sparringsgruppe på tværs af huset med PTL som tovholder, hvor man har mødtes 1,5 time hver 4. uge til sparring, fælles refleksion m.m. Vi har bl.a. set video, læst faglige artikler, bragt praksis fortællinger ind til fælles refleksion, fået sparring på emner fra hverdagen m.m. Lige nu er vi i gang med en evaluering af disse, og det viser sig bl.a. at disse refleksionsrum har en direkte positiv effekt for børnene. Der er eksempler på medarbejdere, der har mødt børn fra de andre stuer anderledes og med en anden forståelse, efter at der eks. er blevet reflekteret i gruppen over, hvad der var på spil. Der er blevet delt vigtig viden og skabt nye indsigter.

Der er altid når gruppen mødes tilbagemeldinger på de ting, man har fået sparring på og prøvet af siden sidst. I forhold til at skabe mangfoldige læringsmiljøer for alle børn, er disse professionelle læringsfællesskaber med til at udvikle, inspirere og sikre at faglige dialoger prioriteres. Vi prioriterer også fremadrettet disse refleksionsrum, - efter sommeren dog med justering i grupperne, så man får andre kolleger som nye sparringspartnere.

I vores daglige pædagogiske praksis, er der en struktureret, tydelig og forudsigelig struktur. Alle børn er hver dag inddelt i mindre læringsgrupper omkring en aktivitet sammen med en voksen og en mindre gruppe børn (ca. 4-8). Grupperne er overordnet set planlagt efter de læreplanstemaer, der er i spil den givne periode. Den voksne planlægger derefter ud fra den enkelte og gruppen, hvad indholdet i aktiviteterne skal være. Dette er med til at sikre, at der skabes mangfoldige læringsmiljøer, hvor alle børn har mulighed for at være aktivt deltagende ud fra de forudsætninger, de hver især kommer med.

Vi er nysgerrige på barnets perspektiv, og går på opdagelse i det, vi ser og hører. Vi arbejder med minidiamant, som bl.a. styrker barnets forståelse af sig selv og af kammeraterne. Her arbejdes med at sætte ord på, forstå og håndtere egne og andres følelser. Vi skaber læringsmiljøer, hvor børn kan lykkes, og føle sig som en ligeværdig del af et fællesskab.